

Ioan MACOVEI

Codrin MACOVEI

Dreptul contractelor de asigurare

**Ediția a II-a,
revăzută și adăugită**

Ioan MACOVEI

Codrin MACOVEI

Dreptul contractelor de asigurare

**Ediția a II-a,
revăzută și adăugită**

Universul Juridic
București
-2026-

Capitolul I

Aspecte preliminare privind asigurările

1. Necesitatea sistemului de asigurări

Producția de bunuri materiale constituie baza existenței și evoluției societății omenești. Procesul de producere a bunurilor necesare societății presupune raporturi de intercondiționare permanente între om și natura înconjurătoare, având un caracter continuu. Oamenii nu pot înceta să producă, după cum nu pot înceta să consume, reproducția socială desfășurându-se fără întrerupere.

Pe măsura dezvoltării științei și tehnicii, a cunoașterii umane, omul a pătruns tot mai mult tainele naturii, reușind s-o subordoneze. Dar în natură există o serie de fenomene a căror declanșare provoacă serioase daune și perturbări procesului de producție. Tot astfel, asemenea fenomene pot să apară și în cadrul vieții sociale.

Valorile materiale create în procesul muncii pot fi distruse uneori de forțele dezlănțuite ale naturii. Calamitățile cele mai frecvente sunt inundația, seceta, grindina, uraganul și cutremurul. Ele pot produce mari pagube materiale și chiar pierderi umane, tulburând desfășurarea normală a procesului de producție¹.

În afară de acțiunea forțelor naturii, activitatea economico-socială poate fi stânjenită și de diferite accidente, determinate de conduita oamenilor sau independent de voința acestora. De exemplu, incendiile, exploziile, catastrofele din timpul transportului,

¹ A se vedea D. Popescu, I. Macovei, *Contractul de asigurare*, Ed. Junimea, Iași, 1982, p. 6 și urm.; I. Văcărel, F. Bercea, *Asigurări și reasigurări*, ed. a II-a, Ed. Expert, București, 1998, p. 21 și urm.

avariile la mașini și utilaje, intoxicațiile, epizootiile. De asemenea, în viața oamenilor apar evenimente dintre care, unele dorite, precum nașterea unui copil, căsătoria, ajungerea la o anumită vârstă, altele nedorite, întâmplătoare și posibile, cum ar fi accidentele, invaliditatea, bolile sau chiar inevitabile, prin survenirea decesului.

Ființa umană și patrimoniul său sunt amenințate, în cursul evoluției lor, de primejdii neprevăzute care le pot opri dezvoltarea, atinge integritatea sau nimici existența. Societatea omenească, resimțind aceste primejdii, a căutat metode eficiente de apărare pentru a contracara pierderile generate de calamități și accidente.

Pe plan general, societatea întreprinde măsuri de ocrotire a sănătății persoanelor, de protejare a bunurilor materiale și de prevenire a daunelor. Ele privesc acțiunile de regularizare a unor cursuri de apă, împădurirea terenurilor în pantă, plantarea unor perdele arborifere în calea curenților de aer, aplicarea de tratamente profilactice la oameni și animale, limitarea surselor de poluare a mediului înconjurător, realizarea unor construcții din materiale rezistente și ignifuge. Totodată, în cazul producerii unor evenimente distructive, se iau măsuri de limitare a pagubelor prin stingerea și localizarea incendiilor, a focarelor de infecții, săparea de șanțuri pentru scurgerea apelor rezultate din inundații, recuperarea unor materiale și îngrijirea suplimentară a culturilor calamitate.

Oricât de bine organizate și laborioase ar fi măsurile de apărare întreprinse de societate, ele au numai capacitatea de a limita frecvența riscurilor și proporțiile pagubelor. De aceea, oamenii trebuie să-și creeze anumite rezerve materiale și bănești din resurse proprii, la care să apeleze în caz de nevoie.

Rezervele materiale și bănești ar trebui astfel create, sub raportul mărimii lor, încât să asigure posibilitatea acoperirii tuturor riscurilor. Constituirea practică a unor asemenea rezerve este însă